

Смірнова Олега Ювеналійовича,

СКАРГА/ПОВІДОМЛЕННЯ

про наявність фактів академічного плагіату
в кандидатській дисертації Гетманцева Д. О.

Керуючись пп. 2–7 «Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації», затвердженого на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 24 жовтня 2023 р. (протокол № 16 (45); зі змінами: протокол № 21 (50) від 26.12.2023, протокол № 10 (60) від 14.05.2024 та протокол № 18 (68) від 22.10.2024), повідомляю про факти академічного плагіату в кандидатській дисертації Д. О. Гетманцева:

Гетманцев Данило Олександрович. Банківська таємниця: особливості її нормативно-правового регулювання в Україні та в законодавстві зарубіжних країн. – Дис. ... кандидата юридичних наук (спец. 12.00.07 – теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право). – Київ, 2003.

Науковий керівник – **Воронова Лідія Костянтинівна**, доктор юридичних наук, професор кафедри конституційного та адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Офіційні опоненти:

- **Савченко Леся Анатоліївна**, доктор юридичних наук, професор Київського міжнародного університету;
- **Заверуха Ірина Богданівна**, кандидат юридичних наук, Львівський національний університет ім. І. Франка.

Дисертація та автореферат Д. О. Гетманцева розміщені на сайті Національного репозитарію академічних текстів за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0404U000399>.

Дисертація була захищена 23.01.2004 р. у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка; дані про керівника, опонентів, дату захисту та спеціалізовану вчену раду в авторефераті відсутні (можливо, це спецрада К 26.001.04, де вчений секретар – Грищенко К. Г.).

Слід зазначити, що в дисертації Гетманцева покликання на джерела проставлені в тексті на відповідних сторінках, самі джерела наведені внизу цих сторінок, при цьому нумеруються наскрізно (усього 324 покликання), і ці номери не мають стосунку до нумерації використаної літератури на сс. 187–206 (де перелічені 211 джерел). Така система, очевидно, збільшує обсяг дисертації.

За даними автореферату (с. 22), Гетманцев опублікував за темою дисертації 3 статті (дві в 2001 р. та одну в 2002 р.) загальним обсягом 13 сторінок.

У «Рекомендаціях щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (Лист МОНУ №1/11-8681 від 15.08.2018) зазначається наступне:

- 1.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного до-

Національне агентство із забезпечення
якості вищої освіти

№43-25-АД від 29.10.2025

слідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»);

- 2. Види академічного плагіату <...> Академічним плагіатом є:
 - 2.1 Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
 - 2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

У дисертації Д. О. Гетманцева **виявлені факти порушення академічної доброчесності**, які підпадають під визначення академічного плагіату (пп. 1.2, 2.1 і 2.2 зазначених «Рекомендацій»).

Установлено, що кандидатська дисертація Д. О. Гетманцева містить текстові збіги (плагіат) з такими джерелами:

- 1) **Агафонова Н. В. Правовий режим акредитиву як форми безготівкових розрахунків.** – Дис. ... кандидата юридичних наук (спец. 12.00.07 – теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право). – Київ, 2002 (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0402U000747>).
- 2) **Олейник О. М. Основы банковского права: Курс лекций.** – М.: Юристъ, 1997. (Електронна копія ідентична примірнику джерела неправомірного використання).

Дисертація Агафонової є в «Списку використаної літератури» дисертації Гетманцева під №98, а в тексті дисертації ця праця згадується лише на сс. 23, 28 і 29.

Книга Оксани Олейник є в «Списку використаної літератури» дисертації Гетманцева під №20 і в тексті дисертації ця праця згадується на сс. 8, 9–10, 16, 28 і 117.

Фрагменти дисертації Гетманцева, що переписані з цих джерел і не мають належних покликань, наведені в Порівняльній таблиці (Додаток 1).

Основний текст дисертації Гетманцева викладений на сс. 15–186 (172 сторінки).

Академічний плагіат виявлений на сс. 15–36 та 117, – усього **на 23 сторінках**, що становить **13%** основного тексту, а також на с. 5.

Установлено, що розділ 1.1 був скопійований Гетманцевим з розділу 1.1 дисертації Н. Агафонової разом із готовими покликаннями. В деяких переписаних абзацах покликання, зроблені Агафоновою, були видалені. Чужий текст переписувався разом із чужими словами «отже», «на нашу думку», «таким чином», «можна зробити висновок», «вважаємо за необхідне зазначити, що», «тобто», «вважаємо, що», нібито це Гетманцев щось аналізує і робить висновки. Однаковою в обох дисертаціях є й дивна структура списку використаної літератури: вона розміщена не за алфавітом загальним списком, а поділена на групи: «Монографії (один, два або три автори)», «П'ять та більше авторів», «Багатотомні видання», «Перекладні видання», «Словники», «Складові частини книги», «Складові частини збірника», «Складові частини журналу», «Складові частини іноземного журналу», «Дисертації», «Автореферати дисертацій», «Нормативно-правові акти», «Листи і роз'яснення органів державної влади», «Іноземна література».

Агафонова захистила дисертацію 15.02.2002 р. (на сайті НРАТ стоїть неправильний рік – 2001), тобто за 2 роки до Гетманцева (у 2004 р.; рік написання – 2003), і науковим керівником обох дисертантів була одна й та сама особа: докторка юридичних наук, професорка кафедри конституційного та адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка Лідія Костянтинівна Воронова. Це однозначно свідчить про безпосередню участь Л. К. Воронової у створенні та захисті Гетманцевим кандидатської дисертації з використанням тексту дисертації Агафонової.

Слід зазначити, що виявлені фрагменти дисертації Гетманцева, що мають збіги з дисертацією Агафонової, відсутні в публікаціях Гетманцева, перелічених в авторефераті.

Так, проведений аналіз показав, що текст із першої статті (Гетманцев Д.О. Фінансова відповідальність як вид юридичної відповідальності // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2001. – №41. – с.62-66, див. http://visnyk.law.knu.ua/images/pdf/041_2001k.pdf) використаний ним на сс. 150, 153–157, 161, 163–166 дисертації.

Текст із другої статті (Гетманцев Д.О. Проблеми обмеження правового захисту банківської таємниці з метою попередження легалізації майна, набутого злочинним шляхом // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2002 – №46, – 233-236, див. http://visnyk.law.knu.ua/images/pdf/045_48_2002k.pdf) у своїй дисертації він не використовував.

Текст із третьої статті (Гетманцев Д.О. Проблеми визначення поняття банківської таємниці в законодавстві України // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2001 – №44, с. 25-28, див. http://visnyk.law.knu.ua/images/pdf/044_2001k.pdf) використаний ним на сс. 43–48, 50–51, 56, 64–66.

Таким чином, збіги дисертації Гетманцева з дисертацією Агафонової не можна пояснити гіпотезою, що це вона нібито скористалася статтями Гетманцева при написанні своєї дисертації, – цього немає. Указані статті Гетманцева додаються до скарги в машиночитаному форматі (додатки 4.1, 4.2 і 4.3), ці електронні копії ідентичні примірникам указаних журналів.

Кандидатській дисертації Д. Гетманцева присвячена публікація на сайті «Плагіат і фальсифікації в наукових працях» під назвою «Плагіатна катапульта Данили Гетманцева» (https://false-science.ucoz.ua/news/plagiatna_katapulta_danili_getmanceva/2025-10-29-204).

У теперішній час Д. Гетманцев працює народним депутатом України 9-го скликання від партії «Слуга народу» і є Головою Комітету ВРУ з питань фінансів, податкової та митної політики.

Наявні збіги текстів без зазначення покликань **порушують вимоги**, встановлені **статтею 42 Закону України «Про освіту»** щодо академічної доброчесності, а також порушують дійсні на момент захисту **вимоги «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань»**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997 р. № 644 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/644-97-п/ed20070307#Text>):

«11. Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої наукової монографії. Вона містить висунуті автором для прилюдного захисту науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характерна єдність змісту і свідчить про особистий внесок здобувача в науку.»

«13. <...> Кандидатська дисертація повинна містити результати проведених автором досліджень та отримані автором нові науково обґрунтовані результати, які у сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для певної галузі науки.»

«14. Основні наукові результати дисертації відображають особистий внесок автора в їх досягнення і обов'язково повинні бути опубліковані автором у формі наукових монографій, посібників (для дисертації з педагогічних наук) чи статей...»

«16. <...> У разі текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.»

На підставі викладеного звертаюся до НАЗЯВО з проханням:

1. Розглянути питання щодо академічного плагіату в дисертації Данили Олександровича Гетманцева на здобуття ступеня кандидата наук, провівши аналіз наведених фактів текстових збігів, та прийняти рішення щодо виявлення/невиявлення в дисертації Д. О. Гетманцева фактів порушення академічної доброчесності.
2. У випадку підтвердження фактів порушень Д. О. Гетманцевим академічної доброчесності звернутися до Міністерства освіти і науки України з вимогою щодо необхідності позбавлення цієї особи наукового ступеня кандидата наук.

Додатки:

1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів кандидатської дисертації Гетманцева Д. О. та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства в форматах pdf та docx.
2. Електронна копія дисертації Гетманцева Д. О., поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, у форматі pdf.
3. Електронні копії зазначених у скарзі джерел неправомірного використання в форматі pdf.
4. Три статті, опубліковані Д. О. Гетманцевим за темою дисертації.

29.10.2025 р.

О. Ю. Смірнов,
канд. біол. наук, ст. наук. співр.